

BAJA-BÁCSKA

Nemzeti Múzeum

Budapest.

Szerkesztő és kiadóhely:
FERENCZIK-TÉRFÉ 2. SZÁMTartalom felelős és felelős szerkesztő:
Dr. KNÉZY LÉHELSzerkesztő:
JEGESS JÓZSEFELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: negyedévente 6 pengő,
Helyben egy hónapra 2 pengő

„Végre!”

Ezerkilencszáztízennyben röp-
pent el ez a végtelen szó nehai gr.
Apponyi Albert ajkáról, — akkor,
amikor néhai gróf Tisza István be-
jelentette az országgyűlésnek a szerb
hadüzenetet.

Kétségtelen, hogy a sarajevói me-
rénylet nagy felháborodást keltett
Magyarországon s Apponyi felkiáltá-
sa a közhangulatot fejezte ki.

Sajnos a világháború nem a meg-
sértett erkölcsi világrendet állította
helyre, hanem inkább az igazságot.
Magyarország igazságát feszítette
keresztre.

Most ismét világgá röppent olyan
eseménynek a híre, amelyre szívvel
lélekkel szeretnénk felkiáltani:
„végre!” Ez az esemény azonban
nem jelent katasztrófát; reméljük
éppen az ellenkezőjét: az erkölcsi
világrend győzelmét fogja jelenteni,
különösen ha ezt az eseményt a
világ összes nemzeténél hasonló
események követik majd.

A világsajtót bejárta a hír, hogy
Roosevelt elnök felhívást készít elő,
melyben a világ valamennyi népét
arra akarja felszólítani, hogy a ma-
gánipari fegyvergyártásnak vessenek
véget, a fegyvergyártó iparokat állá-
mosítsák.

Az Egyesült Államok elnökét erre
a lépésre azok a leleplezések vit-
ték, melyek lerántották a leplet az
amerikai fegyvergyárosok nemzet-
közi intrikáiról, az esztendősi botrá-
nyairól. A szenátus vizsgálata kide-
rítette, hogy a nagy fegyvergyárak
hatalmas trösztöt képeznek, mely
szinte mesterségesen készíti elő
a háborukat üzleti érdekből. Kiderült,
hogy azokat a tengeralátjárókat,
melyekkel a németek az amerikai
hajókat elsüllyesztették, Amerikából
szállították a németeknek. Kiderült
az is, hogy a világháború alatt a
németek a franciáknak és ezek
viszont szállították semleges terüle-
teken keresztül a munióciót, az élel-
met, a munióciógyártáshoz szükséges
anyagokat; sőt az is kiderült, hogy
egyes nagyhatalmak államfői részei-
sei voltak a közös üzleteknek.

Az is történelmi ténynek tekint-
hető, hogy a világháború már 1915
elején véget ért volna, ha a muni-
ció és fegyvergyári tröszt el nem
látja kölcsönösen hadianyaggal, élel-
lemmel a szemben álló feleket.

Ilyen körülmények között való-
ban az üzletes háborúktól való me-
nékvésnek csak egy módja van:
államosítani, monopolizálni a muni-
ció és fegyvergyártást.

Mi némi büszkeséggel hivatkoz-
hatunk arra, hogy lapunk éveken
keresztül hordozta lapjain a mottót:
„Nem lesz addig vége a háborúnak,
míg a hadiszergyártást nem naciona-
lizálják.”

Ime ez a gondolat, mely ellen-
állhatatlan erővel terjed a kultur-

nepek között, most olyan hatalmas
hírdetőre taált, mint az Egyesült
Államok elnöke.

Sajnos a nagy lapok nem hírdet-
tik ezt a gondolatot a jelentőségé-
hez mért komolysággal; nyilván a
munióci tröszt mögött álló nagytőke
árnyéka készíti óvatossá elírásra
őket, pedig itt erőteljes közvéle-
ményre van szükség, hogy ellenál-
latatlan erővel verkedje ki a hadi-
szergyárak monopolizálását.

Dr. K. L.

Sztranyovszky Sándor nyilatkozata a revizióról az evangélikusok balassagyarmati közgyűlésén.

A Balassagyarmaton megtartott
Dunáninneni Evangélikus Egyház-
kerület évi közgyűlésén Sztranyovszky Sándor dr., egyházkerületi
felügyelő beszédet mondott. Beszé-
dében többek között a revizió kér-
déséről is nyilatkozott és a követ-
kezőket mondotta:

— Tévédnek azok, akik azt hi-
szik és hirdetni is kezdik, hogy a
magyar igazságnak a békerrevizió
szükségyszerűségének hivatalos és

nem hivatalos részről való szüntel-
len hangoztatása, az ennek érdeké-
ben való folyamatos cselekvés árt
a revizió ügyének.

Ha mi magunk összetett kézzel
és néma ajakkal várunk az idők
jobbrafordulását. Kívánhatjuk-e, hogy
mások hirdessék és bizonyítsák a
mi igazságunkat? Akíváknak kell
lennünk, bátraknak és elszántaknak
igazságunk, jövőnk és létünk szolgá-
latában.

Jugoszláv vádaskodások Olaszország ellen.

Olaszország veszélyezteteli — a szerb lapok szerint —
Ausztria függetlenségét.

A Vreme című belgrádi lap az
osztrák és olasz lapok éles jugo-
szlávellenes támadásaival foglalkozik,
amelyek Ausztria függetlenségét fel-
tárgyalják Jugoszlávia érdekeivel. A
Vreme kimutatja, hogy az európai
békeknek és Ausztria függetlenségé-
nek nem Jugoszlávia, hanem éppen
Olaszország a legveszedelmesebb
ellensége. Olaszország tartotta fenn
és pénzelt a szófiai Banca Com-
merciale Italiana útján a Macedon
Comité, Olaszország szervezte meg
a különböző bandabélőreket Jugoszláv
területek és szervezi a horvát
emigránsokat és kényszeríti őket a
szerb király elleni merényletekre.

Olaszország bujtogatja az albániai
katolikus trösztet jugoszlávellenes
magatartására.

Jugoszláviát csak azért kiáltja ki
az európai béke és a közép-európai
rend ellenségévé, hogy ezáltal rá-
tehesse kezét Ausztriára. Ausztria
függetlenségének védelmére kieszk-
özli, hogy a Heimwehrt rendes
miliciává alakítsák át, sőt később a
hadsergét kötelezze is felvegyék.
Ezt a miliciát pedig Olaszország
pénzezi, Olaszország tartja a kezé-
ben és az Stahremberg herceg utján
elsősorban olasz érdekeket szolgál.
Ezzel Olaszország eléri azt, hogy
Ausztria ép oly gyarmatává váljék,
mint Tripolisz, vagy Líbia.

A csehek szerint Bécsnek Csehországhoz kellett volna csatolni.

A Nedelny List című prágai
cseh újság még a politikai
élet zárvaros viharzásai köz-
zepette is nem mindennapi

szenzációval lepte meg Euró-
pát. Egy cseh légionista em-
lékirat alapján azt állítja —
hogy Csehországot Trianonban

meltánytalanság érte, mert —
Bécsnek is oda kellett volna
csatolni.

A légionista szerint 1914-
ben Miklós cár kihallgatáson
fogadta a cseh légiók vezetőit
és miután ezek bebizonyították
előtte, hogy „Bécs a világ
legnagyobb cseh városa” és
sőt több mint félmillió cseh
él, a cár ígéretet tett arra —
hogy Bécsnek is a cseheknek
„prezentálja”.

A cseh tehetetlenség egy
újabb bizonyítéka a Nedelny
List szenzációja, amelynek hi-
telességéért — a cseheknek ki-
vül — kevesen haragnak meg
az ujjukat.

Autó és bicikli karambol a monostori országúton.

Elütötte az autó az országot
szélén álló biciklistát.

Könnyen végeztesse válható autó-
szerencsétlenség történt tegnap dé-
lután a monostori országúton.

Bajától négy kilométernyire a
monostori országút egyik kanyarodás-
ában haladt kerékpárján Klein
György tanuló, amikor hátulról mo-
torosjárat halott. Előadásá szerint
nyomban leszállott kerékpárjáról és
szorosan az út mellé állt, mert a
keskeny országúton nem mert to-
vább haladni.

Az autó állítólag nem túllépte a
jgy történetet, hogy a hirtelen vett
fordulóban nekiszaladt a várakozó
kerékpáros fiúnak.

A sofőr fékezett s megállította a
kocsit, felvette a több sebből vérző
fiút s nyomban a kórházba szállít-
totta, de előzőleg bejelentette az
esetet a rendőrségen.

A fiu jelenleg a Róna sanatóri-
umban fekszik, homlokcsontrepedé-
ssel. A nyomozás folyik.

Nem marad el a vasárnapi vásár.

Miután olyan hírek terjedtek el
a városban, hogy a vásár nem lesz
megtartva, szükségesnek tartjuk köz-
vetíteni, hogy a vásár megtartásá-
nak semmi akadályja nincs és az
vasárnap, azaz 16-án biztosan meg
lesz tartva.

Módy Sebő halálára.

Az a mely részvét, mely Módy Sebót, az elfogultságoktól mentes történelmi szemlélet, az örök igazságot kereső filozófia és az igazi Krisztusi szeretet puritán képviselőjét körülvette, versírásra ihlette volt tanítványát, Szegő Istvánt, aki szép poemában búcsúzik el kedves tanárjától. A verset itt közöljük:

ELMENT...

Állatok fel testvéreim, csendben és hallgatagon,
összeszorított szájjal
állatok fel, mindnyájan, ahol vagytok éppen,
műhelyben, irodában,
vagy az őszi szőlőt borzolt barna földéken;
ez a perc legyen az övé,
az övé, aki elment hozzátok;
ez a perc az övé, aki hozzátok volt mindig,
barha egymástól mindnyájan távol is élünk
szerteszóródva különböző kisvárosokban
és a nagyvárosok enyhülést nem adó utcáin.

Most összegyűltétek benneteket! Csendben és hallgatagon,
összeszorított szájjal,
jöjjetek a műhelyekből és az irodákból,
tegyétek le a tollat és a gyémölcsfát ojtó kést!

A csöndes szőlben a tiszta őszi reggelben mentem,
mikor a hegyelen fekete betűt elősitettete szemem.
Negyvenöt év — és idegek — a jó tanár ...
a jó tanár, kinek szava iratlan förtönyként lángolt előttünk ...
jöjjetek társaim, állatok fel és haajtsátok le a fejeteleket ...
régén volt, mikor láttuk őt szemünk ragyogó körében
mi, kik a legkedvesebb fiai voltunk; most utóljára szólhatunk hozzá ...
utóljára szólhatunk hozzá csendben, összeszorított szájjal,
mert elment, elment visszahozhatatlanul.

Elment az igaz ember,
fiatal éveink világító szava kioldult,
aláhullott mint magányos csillag, élete ...
Ó ki fogja most már irányítani lépteinket?
Megyünk különböző utakon és oly hasonlóan egyfelé ...
egyfelé, hol előbb vagy utóbb mi is lehullunk.

Emlékezzünk reá, a tiszta életre,
aki az igaz ember példája előttünk;
fiai embernyi emberek lettek,
és száz és száz fiának hirdete áldott éveken keresztül:
csak az egyenes uton ...

Csak az egyenes út az igaz, száz és száz fiának
véste szívébe bölcs és jó keze,
Ki fog most már megledni bennünket,
hiszen a lelkét sokunk oly hamar elfelejté;
ki fog vezetni bennünket négyes sorokban a kisváros utcáin
bűszke pillantásokkal,
ki fog velünk beszélni úgy, amint ő beszélt négyeszközött
lassú sóta közben;
ki fogja megmondani, hogy mit tegyünk?
Ó negyvenöt év és elment! ...
Ki fog bennünket megvigasztalni?
Nyolc évig tartotta fölöttünk gondos és jóságos kezét
és most nem várta meg, míg újból egybegyűjthet minket.

Most látom, amint kissé reszkelő kezében
megvillan a cső
s kiengedi börtönéből az ugrásra kész halálos ölmet,
melynek harapása sötét és fekete, mint a mi gyászunk
és tiszta jó szíve kihullott a fájdalomak börtönéből.
Mégegyszer végignézett ezen a világon
ott a hegyoldalon, az őszi napsütésben
a napsütésben, mit oly nagyon szeretett ...
Ó milyen egvedül volt
a hegy magányos útján, hol nem járt senki sem ...
Talán mégegyszer eszébe jutottunk mi, legkedvesebb fiai,
kik ha tudjuk, hogy rohantunk volna hozzá
megfogni reszkelő kezét és vállát átölelni.

Utóljára ezen a nyáron beszéltem vele, forró tiszta nap volt
és a régi téren, a régi iskola előtt
arca csöndes mosollyal fordult felém
és többé már nem szólhatok hozzá.

Elment ...
Elment azon a napon, mikor a friss szemű fiúk
először indulnak kinyílt csodálkozással
a hűs falak közé,
De ő már nem fog örülni többé a fehér folyosókon
vidámódó zajnak.
Elment a jó tanár, az igaz ember.
Elment abban az órában, mikor a fiúk kilépnek a kapun,
mely új útakra nyílik.
Csöndben és hallgatagon gondolunk reá, a távozóra,
ki elment, mint fiatal évin, amelyekre általa emlékezzünk.

elvillannak előttünk éveink és visszavonhatatlanul;
mint ahogy fehér arca eltűnt előlünk örökre ...
Tudom, hogy mégegyszer végignézett a hegynek öszbefutó útján;
azután lehunyta szemét ...
feje kissé oldalra dől, karja lankadtan hullott le
és eltávozott hozzátok ezen a szomorú őszen ...
csöndesen, mindenkitől távol, egészen halk lepteikkel.
Elment, — és mi kicsordult szívvel fájdalommal gondolunk reá
és sohasem felejthük el

Részletes beszámoló a csávolyi sport- ünnepélyről.

A Csávolyi községben rendezett
nagygyűlésű lövészverseny eredmény-
zeit részben ismertette már a Ba-
ja-Bácska. Most kaptuk kézhez csá-
volyi tudóstólunk részletes jelentését,
amely hű képét adta a nivós sport-
ünnepségnek, amely a község sport
telepén fényes külsőségek mellett
zajlott.

A Csávolyi Lövészegyesület ve-
zetését három évvel ezelőtt vette
át Schira Miklós aljegyző és azóta
az egyesület igen sokat fejlődött. A
vidéki lövészeket valóságilag trappi-
rozta a csávolyiak fegyelmerttsége
engedelmessége, amellyel a főlövész-
mestér iránt viseltettek. Schira Mik-
lósnak sok akadályt kellett meg-
küdenie, míg a fejlődésnek erre a
fokára eljutott és a jelek szerint ez
a fejlődés rövidesen egy magasabb
nívóra emeli azt, a nemes sportot
Csávoly községben.

A lövészversenyt, mint megirtuk,
a hajai lövészcsapat nyerte meg
586 ponttal. Második Tatabáza
534 és harmadik Borota 525-el. Az
egyéni versenyben első lett Szent-
irmai Ede (Baja) 130 al, második
Tüske Máté Tatabáza, harmadik
Lovrity István Mátételke. Csávoly
1934. évi lövész bajnoka Schira
Miklós 130 ponttal.

Ijászatban a csávolyiak győztek,
első Hutfusz Gábor, második Király
György, harmadik Hauser Mihály
lett.

A sportünnepély rendezői Schira
Miklós mellett Hallóssy Endre
gyógyász, Bán Antal tanító, v.
Várady József, dr. Bezterédy József
és Ginder Mihály voltak. Az ünne-
pély alatt Frank Flórián hatóságos
beszédet mondott, melyben a kitar-
tás és az önfegyelm szükségességé-

gére és eredményere mutatóit rá
elsősorban. Az egész világ felfigyel
ma a kis Magyarországra, ahol
béke, rend és nyugalom van. Vezet-
őink azonban ezt a nehéz munkát,
amellyel elérték ezt, csak úgy fe-
jezhetik be, ha a testvéri szeretet
és a kitarítás még fokozottabb mé-
rtékben fog kimélyülni. A lövészgy-
űlés célja, hogy ezeket az erőnyeket
istápolja és minél maradandóbban
nevelje bele tagjaiba. A csávolyi
lövészeknek ez a jelmondata: „Min-
dent a hazáért”, jelmondatává kell
váltani a többi községek egyesüle-
teinek is.

A hatóság beszédét nagy lelkesé-
dással hallgatták végig. Schira Mik-
lós aljegyző tevékenysége és az ő
redményes munkája példaként kell,
hogy álljon a többi községek előtt
is. Csak kitartó munkával, erős
energával, összetartással érhetjük
el a célt: Nagymagyarországot.

HIREK

— **Esküvő.** Bugyáki Jolánka és
Bujdosó Bucskó Gyula m. kir. pos-
tatizst folyó hó 15-én, szombaton,
déli fél egykor tartják esküvőjüket
a belvárosi plebánia templomban.
Minden külön értesítés helyett.

— **Izr. istentisztelet.** Pénteken
delután az istentisztelet három-
gyed 6-ór kezdődik.

— **Zászlószentelés.** Bácsborsó-
don ez évben alakult meg a Kato-
likus Legényegyesület. Az első ün-
nepélyes tagavatóst Péter Pálkor
tartotta az egyesület. Most vasárnap
késül az egyesület második tagava-
tására. Az egyesület lelkes ifjusá-
gának buzgóssága ez alkalomra már
gyönyörű zászlót szerzett. A zász-
lószentelés vasárnap délelőtt tíz óra
kor lesz a bácsborsódi plebánia
templomban. A zászlóanyai tisztét
Dr. Alföldy Baláné töli be.

„Gerté“ légyirtóval
tég egy kísérletet
Nem látsz otthonodban
többé rovar, legyet

14 kg. üveg fuvóval együtt	2,— pengő.
12 kg. " " "	3-50 "
1 kg. " " "	6,— "

Készíti: Gyarmati gyógyszerár Baja.

Egyházi és világi szobrokat, kerti és lakásművészeti tárgyakat, **siremlékeket** csakis a készítőnél vásárolhat bizalommal
Kender István

szobrászati műterme, Baja, Erzsébet királyné-utca 21. sz. a.
Szakszerű javítások és átfestések.

VÉRTES szenterkezedelemi részvénytársaság **BAJAI FIÓKJA**
Telefon 52. Ferenciek-tere 2. Telefon 52.

KÁLYHAFÜTÉSRE HASZNÁLJON

tatai tojásbrikettet, kokszbrikettet, tatai szalonszenet, budapesti elsőrendű gázkokszt.

Kovácskokszt. Ipari szén szeszyárak, téglagyárak, gőzmalomok és mezőgazdasági üzemek részére kitűnő minőségben. Eladás nagyban és kicsinyben házhoz szállítva.

Eladó szülő.

A város közelében, az Ujbokodi országot menten fekvő, (Vojnits Dániel-fele) 12.547 négyszögöl területű szülő, teljes felszereléssel, rajta lévő teljesen jókarban tartott házal, mely áll 3 szoba, konyha, prészház és pincéből, szabad kézből eladó. — Bővebbet: Rónai Péternél Baja, Mészáros Lázár-utca #17.

Ejeli szolgálatot tart

reggel fél 8 óráig és vasárnap d. u. nyitva szept. 10-től szept. 17-ig

Dr. GEIRINGER JÁNOS LOVASSY UDÁN gyógyszerátára.

Flórián-utca 40. számú

házeladó

Bővebbet ugyanott.

Cserkész-utca 4. számú ház 3. szoba, konyha és mellékhelyiségekkel **november 1-re kiadó**

Bakanek és Goldberger könyvnyomdája

Baja, Ferenciek-tere 2. szám.

NYOMTATVÁNYOK

**PLAKÁT
REKLÁM
IRODAI**

és kereskedelmi nyomtatványok jutányos áron, a legizlésebb és modern kivitelben készülnek.

Baltázott lágyfa ölenként házhoz szállítva **P 16**
la. porosz diókoksz
DOROGI KOKSZ
DOROGI TOJÁSSZÉN
Budapesti elsőrendű gázkokszt

2 éves lány és kemény tüzfát öllen és felaprítva legolcsóbb árban szállít

1 erdei ill. kemény tuskófa házhoz szállítva 35 P.

Grünhut és Társa
BAJA.
Telefon: 160.

UJ, MODERN TEJÜZEM BAJÁN!

RÉDEY JÓZSEF

Belvárosi Tejüzemében. Feldolgozó és elárusító üzem: Tskereképenztár u. 1. Elárusító fiók: Mátyás király-tér 1.

PASZTORÜZÖTT TEJET

szállít a t. közönségnek hűtött állapotban, felliteres és egyliteres zárt üvegekben és kímélve, előnyös áron. Baján kizárólag csak üzemünkben lehet naponta készült elsőrendű

FRISS TEAVAJAT

és az összes tejtermékeket kapni. Málsc, baromfi etetéséhez

LEFÜLÖZÖTT TEJ

bármely mennyiségben, naponta friss minőségben kapható!

Az új Máv. menetrend: érvényes máj. 15-től.

Erkezes óra perc	H o n n a n ?	Indulás óra perc	H o v á ?
7 09	Gara	4 40	Hercegszántó
7 25	Ujdombovár	5 20	Gara
7 32	Hercegszántó	5 20	Bátaszék, Sárobgárd, Budapest
7 40	Budapest, Kiskunhalas, Bácsalmás	5 31	Bácsalmás, Kiskunhalas Budapest, Csikéria
9 26	Pécs, Budapest	8 00	Ujdombovár, Sárobgárd, Budapest
13 25	Budapest, Sárobgárd, Bátaszék	10 11	Bácsalmás, Kiskunhalas, Budapest
13 48	Budapest, Kiskunhalas, Bácsalmás	9 50	Baja, Bátaszék, Pécs
14 33	Ujdombovár	14 03	Bátaszék, Ujdombovár
16 52	Pécs, Bátaszék, Baja	14 43	Hercegszántó
18 03	Gara	14 48	Bácsalmás, Kiskunhalas, Budapest, Csikéria
18 27	Hercegszántó	15 05	Gara
18 42	Bpest, Kiskunhalas	15 55	Bátaszék, Sárobgárd, Budapest
10 26	Ujdombovár, Pécs, Bátaszék	19 02	Bátaszék, Pécs, Sárobgárd, Budapest
21 44	Budapest, Kiskunhalas Bácsalmás, Csikéria	20 43	Bácsalmás, Kiskunhalas, Budapest, Csikéria
22 58	Bpest, Sárobgárd	21 59	Bátaszék, Ujdombovár, Budapest

Ha Várnában nyaral

„Hotel Orelba“

szálljon, mert olcsó és tiszta. Garantált féregmentes.

Tulajdonos: Ümer Khasif.